

Ислом Нури

Муаллиф: Мұхаммад ал-Арийфий

Таржимон: Ислом Нури

Бисмиллахир роҳманир роҳим

Аллоҳ таолога ҳамду санолар, Пайғамбаримизга Аллоҳнинг салавоту саломлари бўлсин.

Ибн Хузайма «Тавҳид» китобида Имрон ибн Ҳусайндан ривоят қилинган қўйидаги мазмунда ҳадис келтиради: «Исломнинг аввалида Қурайш отам Ҳусайннинг ҳузурига келди – у улар ичида эътиборли киши эди – ва унга: «Сиз пайғамбарлик даъво қилаётган анави одам билан гаплашиб кўринг, у худоларимизни ҳақоратламоқда, уларни сўқмоқда» дейишиди. Сўнг ҳаммалари биргаликда келиб, Набий соллаллоҳу алайҳи ва саллам эшиклари яқинида ўтиришиди. Набий соллаллоҳу алайҳи ва саллам уни кўргач: «Шайхга йўл беринглар» дедилар. Ҳусайн деди: «Бизга сиз тарафингиздан ҳар хил гаплар етмоқда. Сиз олиҳаларимизни ёмон сўзлар билан тилга оласиз ва сўкасиз экан, бу қанақаси?!» деди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам: «Эй Ҳусайн, сиз бугун нечта илоҳга сизинасиз?» деб сўрадилар. У: «Еттита: ердаги олтида ва осмондаги битта илоҳга», деди. «Қийинчилик, мусибат пайтида қайсинисига сизинасиз?» деб сўрадилар. «Осмондагисига», деб жавоб берди. «Мол-ҳолга ҳалокат етса қайсинисига сизинасиз?» деб сўрадилар. «Осмондагисига», деб жавоб берди. «У бир Ўзи ижобат қиласи-ю, шукрда бошқаларни Унга шерик қиласизми?! Эй Ҳусайн, Исломга киринг», дедилар...»^[1]

Ха, мушриклар солиҳ қишиларнинг суратлари туширилган сурат ва ҳайкалларга сифинишар ва буни ўзларини Аллоҳга яқинлаштирадиган восита деб кўришарди. Қурбонлик, назр, дуо, тавоф ва йиғи-сифилар

билин уларга Аллоҳ ҳузурида ўзларига шафоатчи бўлишларини сўраб ибодат қилишар ва: «**Биз** (ўша «худо»ларимизга) **фақат улар бизни Аллоҳга яқин қилишлари учунгина ибодат қиласиз**» (Зумар, 3) дейишарди. Улар Аллоҳни яратувчи ва ризқ берувчи деб тан олишсана, Аллоҳ таоло уларни мушриклар деб атади. Хўш, бугунги кунда қабрда ётган маййитга дуо қилиб, Аллоҳнинг ҳузурида шафоатчи бўлишини тилайдиган кимсаларнинг ўша мушриклардан нима фарқи бор?! Ернинг устидаги суратга сиғинган одам билан ернинг остидаги суратга сиғинган одамнинг нима фарқи бор?!

Набий соллаллоҳу алайҳи ва саллам Муоздан: «*Биласизми, Аллоҳнинг бандалар устидаги ҳаққи нима-ю, бандаларнинг Аллоҳ зиммасидаги ҳақлари нима?*» деб сўрадилар. Муоз: «Аллоҳ ва Расули билувчироқдир» деб жавоб берди. Шунда айтдилар: «*Аллоҳнинг бандалар устидаги ҳаққи – Унинг ёлғиз ўзига ибодат қилишлари ва Унга бирон нарсани шерик қилмасликларидир. Бандаларнинг Аллоҳ зиммасидаги ҳақлари – Унга ширк келтирмаган кишини азобламаслигидир*», дедилар.

Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи ва салламдан: «*Аллоҳнинг ҳузурида энг оғир гуноҳ қайси?*» деб сўралганида: «*Аллоҳ сени яратгани ҳолда сен Унга бошқани тенг қилишинг*», деб жавоб берганлар.

Ширк энг катта гуноҳ бўлиб, Аллоҳ уни асло кечирмайди. Жаннат мушрикларга ҳаром, улар дўзахда абадий қолишади: «**Албатта кимда-ким Аллоҳга ширк келтирса, Аллоҳ унга жаннатни ҳаром қилур ва борар жойи дўзах бўлур**» (Моида, 72). Ширк келтирган одамнинг намозию рўзаси, жиҳодию садақаси, барча-барча ибодатлари бекор бўлади: «**Қасамки, агар мушрик бўлсанг, албатта қилган амалинг беҳуда кетур ва албатта зиён**

кўргувчилардан бўлиб колурсан!» (Зумар, 65).

Шунингдек, қабрлар олдида ва қабрлар устига қурилган масжидларда намоз ўқиши дуруст бўлмайди.

Набий соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг ҳаққи-хурматларини восита қилиш, «Парвардигоро, мен сендан набийингнинг ҳаққи ҳурмати ёки фалончининг ҳаққи билан сўрайман», дейиш ҳам дуруст бўлмайди.**Жоиз бўлган тавассул қўйидагилар:**

- 1) Аллоҳнинг исм ва сифатлари билан тавассул (восита) қилиш, масалан: «Эй (Раҳим, эй Раҳмон) раҳмли зот, менга раҳм қил», дейиш каби.
- 2) Иймон ва солиҳ амалларни восита қилиш: «Эй Парвардигор, сенга бўлган иймоним ва адо этган намозим сабабли мени мағфират қилгин», дейиш.
- 3) Ҳаёт бўлган солиҳ кишиларнинг дуосини восита қилиш: яъни улардан ўз ҳаққига дуо талаб қилиш. Зотан, мусулмон кишининг биродарига қилган дуоси ижобат қилинади. Аммо, ўликдан талабларини сўраб дуо қилиш ҳаром. Бир овозда жўр бўлиб зикрлар айтиш эса бидъат амалдир.

Ширкнинг бир неча суратлари мавжуд бўлиб, қабрдаги маййитларга **дую қилиш**, мозорларга, жинларга, азиз-авлиёларга атаб **қон чиқариш, назрлар келтириш**, уларнинг бирон зиён-захмат етказиб қўйишидан ё касалга чалинтириб қўйишидан **хавф қилиш** шулар жумласидандир.

Аслида қабристонни охиратни эслаш ва ўликлар ҳаққига дуо қилиш

учунгина зиёрат қилинади. Набий соллаллоҳу алайҳи ва саллам айтганлар: «Қабрларни зиёрат қилинглар. Зеро улар сизларга охиратни эслатади». Аммо қабр аҳлига, у набий ё валий бўлган тақдирда ҳам, дуо қилиш, уларга атаб жонлиқ сўйиш, улар билан табаррукланиш ширк бўлади. Жоҳил кимсалар^[2] Ҳусайннинг қабри олдида қилаётганидек ёки Бадавий ва Жийлонийларнинг қабрлари олдида қилаётганидек амаллар барчаси ширкдир. Зеро, улар ҳам оддий инсон, на фойда ва на зиён етказа олишади.

Ахир қандай қилиб жонсиз жасадга айланган кишилардан ёрдам сўрайсиз, ваҳоланки улар ўз аҳволларини ўзгартиришга ҳам қодир эмаслар-ку, қандай қилиб сизнинг ҳолатингизни ўзгартирсинлар?! Ўликлардан мадад сўраб дуо қилаётган кишиларга айтаманки: «Сизлар уларнинг остонасида йиғлаб турган, уларнинг шафоатидан умидвор бўлаётганингиз мана шу маййитлар: **«Илтижо қилган пайтларингизда сизларни (илтижоларингизни) эшитадиларми ёки сизларга фойда ё зиён етказа оладиларми?!**» (Шуаро, 72). Йўқ, Аллоҳга қасамки, асло эшитмайдилар, ёрдам ҳам бера олмайдилар!!

Хозирда қабрлар устига қурилган сағана ва зиёратгоҳлар кўплаб учрайди. Одамлар уларга назрлар келтиришади, айримлар уларни тавоғ қилишади, ҳожатларини улардан сўрашади. Қоҳирадаги саййид Ҳусайннинг, саййида Зайнаб, Оиша, Сакина ва Нафисаларнинг сағаналари, Шофеъийнинг мақбараси, Дасуқдаги Дасуқийнинг қабри, Шозилийнинг қабри, Аҳмад Бадавийнинг мақбарасида-ку баъзан одамлар худди ҳаждагидек тиқилинч бўлиб кетади. Жалолиддин Румий мақбарасининг олдига «уч дин (Ислом, яҳудий ва насроний дини) вакиллари кириши мумкин» деб ёзиб қўйилган! Дамашқда Масжидул умавийда Яхё алайҳиссаломнинг боши учун қурилган

сағана, Унинг ёнида Салоҳиддиннинг ва Имодуддин Занкийнинг қабрлари...

Туркияда 481 та жомеъ мавжуд бўлиб, уларнинг аксарида қабрлар бор^[3]... Улардан энг машҳури Истанбулдаги Абу Айюб ал-Ансорий қабрларига қурилган сағана. Бағдодда 150 та жомеъ бор бўлиб, аксарида қабрлар мавжуд. Мавсил жомеълари ичida 76 та сағана мавжуд.

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам: «Пайғамбарларининг қабрларини масжидларга айлантирган қавмга Аллоҳнинг лаънати бўлсин» деганлар, қабрларни сувашдан, улар устига ўтиришдан, улар устига бино қилиш ва ёзишдан қайтаргандар. Қабрлар устига масжидлар қурган ва шамчироқлар ёққанларни лаънатлагандар. Саҳоба ва тобеинлар қабрлар устига асло масжид курмагандар.

Энг ажабланарлиси, одамлар мафтун бўлган қабрларнинг аксарияти сохта мақбаралардир. Масалан, биргина ҳазрати Ҳусайннинг Қоҳирада ҳам, Асқалонда ҳам, **Мадинаи Набавийяд**а ҳам қабрлари бор! Ҳалабдаги Жушан тоғида Ҳусайннинг боши қўйилган сағана мавжуд! Дамашқда, Ирокдаги Ҳанонада, Карбалода, Нажафда (отасига нисбат бериладиган қабр ёнида) Ҳусайннинг жасади ёки боши учун қурилган мақбаралар бор!

Ирокнинг Нажаф шаҳридаги Али розияллоҳу анхуга мансуб мақбара ҳам сохта мақбарадир. Чунки у киши Кўфадаги амирлик қасрига дафн қилингандар!

Басрада Абдурраҳмон ибн Авғ розияллоҳу анхунинг қабри бор, ваҳоланки у киши Мадинада вафот этиб, Бақеъга дафн этилгандар.

Зайнаб бинти Али Мадинада вафот этиб, Бақеъга дағн этилган,
Дамашқда унга нисбат берилган, шиалар тарафидан барпо этилган
қабр мавжуд. Шунингдек, унинг Қоҳирада ҳам мақбараси бор, ҳолбуки
у Мисрга умуман борган эмас!

Шомда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг икки қизлари
Умму Кулсум ва Руқайянинг қабрлари бор, ваҳоланки улар ҳар иккиси
Усмон розияллоҳу анхунинг аёллари бўлиб, Расулуллоҳ соллаллоҳу
алайҳи ва саллам ҳаётлик даврларидаёқ Мадинада вафот этишган ва
Бақеъга дағн этилганлар.

Сурияда Дамашқ жомеъсида Ҳуд алайҳиссаломнинг қабри мавжуд,
ваҳоланки Ҳуд алайҳиссалом Шомга умуман борган эмас! Ҳазрамавтда
ҳам унга мансуб қабр бор!

Ҳазрамавтда Солиҳ алайҳиссаломга мансуб деб даъво қилинадиган
сафана мавжуд, ҳолбуки у киши Ҳижозда (ҳозирда Саудия) вафот
этганлар. Фаластиндаги Яфа шаҳрида ҳам у кишига мансуб қабр бор!

Саҳобалар бирорта бўлса-да қабрни ердан баланд кўтарганмилар?!

Ёки улар инсон зотига дуо қилганмилар?!

Ҳатто улар Набий соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг қабри шарифлари
олдида у зотга дуо қилиб ёки шафоат сўраб турганмилар?!

Рифоъий, Жийлоний ва Бадавийларнинг қабрлари анбиёларнинг
қабрларидан ҳам улуғ ва мукаррамми?!

Ҳазрати Умарнинг халифалик даврларида Мадинаи Набавиядаги
саҳобаларнинг ҳолига бир назар солинг! Қурғоқчилик бўлиб, истиско

(ёмғир сўраш) намози учун чиққанларида Умар розияллоҳу анҳу шундай дуо қилдилар: «Эй Раббимиз! Биз қачон қурғоқчилик бўлса, Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг дуолари воситасида ёмғир сўрар эдик ва Сен ёмғир ато этардинг. Энди бўлса, Пайғамбаримизнинг амакиларининг дуосини восита қиласиз», дедилар, сўнгра: «Туринг эй Аббос, Аллоҳдан бизга ёмғир сўраб дуо қилинг» дедилар. Аббос туриб дуо қилдилар, барчалари унинг дуосига «омин» деб турдилар. Шундан сўнг Аллоҳ уларга ёмғир ёғдирди. Улар муҳтож бўлиб қолганларида Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг қабрларига бормадилар, «Ё Расулуллоҳ, Аллоҳ ҳузурида бизга шафоатчи бўлинг», демадилар. Асло ундан қилмадилар! Чунки улар ўликка, гарчи у пайғамбарнинг жасади бўлса-да, дуо қилиш жоиз эмаслигини билардилар. Ҳожатларини тўппа-тўғри осмонлару ернинг Раббидан сўраб қўя қолардилар.

Ўликлар олдига бориб, улардан раҳмат талаб қиласиган бечораларнинг ҳолларигавой устигавой бўлсин! Қабр аҳлиниңг Аллоҳ ҳузурида ҳурмат-эътиборли бўлиши улардан шафоат тилаш мумкин деган нарсани англатмайди, ахир! Аллоҳ таоло гарчи анбиёу авлиёларига Қиёмат куни шафоат қилишларига изн бериши ҳақ бўлса ҳам, бу дунёда улардан шафоат сўраб дуо қилишимизни бизга тақиқлаган.

Шунингдек, анбиё ва авлиёлар номи билан, Каъба, обрў-шараф, нон ва шу кабилар билан, қўйингки Аллоҳдан бошқасининг номи билан қасам ичиш жоиз эмасдир. Қасам — улуғлашдир, у Аллоҳдан бошқасига дуруст бўлмайди. Набий соллаллоҳу алайҳи ва саллам айтганлар: «Ким Аллоҳдан бошқа билан қасам ичса, шак-шубҳасиз, мушрик бўлибди». Ким эсида йўқ ҳолда Аллоҳдан бошқа билан қасам ичса, «Ла илаҳа иллаллоҳ» десин.

Касалга чалинмаслик ёки жин-шайтонларни даф қилиш учун туморлар тақиши ҳам ширк воситаларидан саналади. Ҳузайфа розияллоху анҳу бир кишини қўлига темир ҳалқа тақиб олганини кўриб, уни нима сабабдан тақиб олганини сўрадилар. У касалликдан сақланиш мақсадида таққанини айтди. Шунда Ҳузайфа: «Ечиб ташла! Чунки бу сенга фақат касалликни зиёда қиласди. Агар шу нарса қўлингда бўлган ҳолда ўлсанг, асло нажот топмайсан», дедилар.

Беморларга ўқиладиган руқъялар (дам солиш) Қуръон ва Суннатдан бўлса жоиз. Аммо жинларнинг ёки солиҳ кишиларнинг исмларини такрор-такрор ўқиши Аллоҳдан бошқага дуо қилиш бўлиб, у ширкдир.

Файбни билишни даъво қилиш ҳам ширкдир: «Айтинг: Осмонлар ва ердаги бирон кимса гайбни билмас, магар Аллоҳгина (билур)» (Намл, 65).

Ким кафтга, юлдузларга қараб ғайб хабарини айтиб беришни даъво қилса, баҳтидан ёки тахтидан фол очадиган бўлса, у ёлғончи ва кофирдир. Ким ғайбдан хабар берса ёки ғайбни даъво қилган кимсани тасдиқласа, у адашгандир.

Газета-журналлардаги (кўплаб интернет сахифаларидаи. Тарж.) мунахжим башоратларини ўқиши, фолбинлар билан боғланиб, улардан йўл-йўриқ сўраш ҳаромдир. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам айтганлар: «Ким фолбинга борса ва у айтган сўзларни тасдиқласа, Мухаммад соллаллоҳу алайҳи ва салламга нозил қилинган динга кофир бўлибди».

Сехгарлик, фолбинлик, башоратчилик ширк амаллардир: «**Сехгар эса қаерда бўлмасин зафар топмас**» (Тоҳа, 69).

Ислом Нури

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам айтганлар: «*Еттита ҳалок қилувчи гуноҳлардан сақланинглар: Аллоҳга ширк келтириш, сеҳр...*»

Абу Зар розияллоҳу анху халифанинг олдига кирди, қараса бир сеҳргар одамларнинг кўзига бир одамнинг бошини олиб, яна қайтариб қўйгандек қилиб кўрсатаётган эди. Шунда у шартта қиличини суғурди-да, ҳалиги сеҳгарнинг бошини узиб ташлади ва унга: «Қани, қўлингдан келса, ўзингни тирилтир-чи!» деди. Сўнгра: «Мен Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг: «*Сеҳгарнинг жазоси қилич билан чопилишидир*», деганларини эшитганман», дедилар.

Набий соллаллоҳу алайҳи ва саллам ёки азиз-авлиёлардан биронтасининг туғилган куни муносабати билан мавлуд маросимлари ўтказиш бидъат ишлардан бўлиб, Набий соллаллоҳу алайҳи ва саллам ҳам, саҳобалар ҳам бундай ишни қилмаганлар. Набий соллаллоҳу алайҳи ва саллам айтганлар: «*Ким бизнинг динимизда ундан бўлмаган нарсани пайдо қилса, унинг бу иши мардуд (рад этилган)дир*».

Баъзан мавлуд маросимларида эркак-аёллар аралашади ва мусиқалар чалинади. Ёки Набий соллаллоҳу алайҳи ва салламга дуолар қилиш ва у зотдан мадад сўраш билан ширк амаллар содир бўлади. Бундай мавлуд маросимлари аслида насороларнинг шундай байрамларига тақлид қилишдан келиб чиқсан. Энг қизифи, айримлар мавлуд маросимларини канда қилмагани ҳолда жумъа ва жамоат намозларига боришлини «**унутадилар**».

Рамазоннинг йигирма еттинчи кечасини йиғилиш ва маросимга айлантириш ҳам бидъатлар жумласидандир. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг Рамазон кечаларидағи суннатлари – уларни ибодат билан ўтказиш эди, маросимлар қилиш эмас.

Шунингдек, Исро ва Меърож кечасини нишонлаш ҳам жоиз эмас, бу ҳақда бирон бир саҳиҳ ҳадис келмаган. Шаъбон ойининг ўн бешинчи кечаси йиғилиш, кундузида рўза тутиш ҳам бидъат ишлардан.

Сўзимнинг охирида айтаманки: Эй қабрга ёки ўликларга дуо қилаётганлар ёки Аллоҳдан бошқаси билан қасам ичаётганлар, Ундан бошқасига жонлиқ ва назрлар атаётганлар! Ўзингизга бир савол бериб кўрингчи, сиз нечта худога сифинмоқдасиз?!

Аллоҳ ягона ва беҳожат зотдир, У Ўзига бировнинг шерик қилинишига асло рози бўлмайди! **Манба:** www.islamnuri.com

1. Ибн Хузайма, «Тавҳид» (1/ 174). [↑](#)
2. Бизнинг юртимиизда Баҳовуддин Нақшбанд, имом Бухорий қабрлари олдида қилинаётган амаллар ҳам шу жумладандир. Бу икки ўрин ўзимиз гувоҳ бўлганларимиз, биз билмаган ўнлаб шу каби зиёратгоҳлар бўлиши мумкин. ИНТ. [↑](#)
3. Уларнинг аксари масжид ичida бўлмаса ҳам қибла ёки ён томонлардаги деразалардан шундоққина кўриниб туради. ИНТ. [↑](#)